

JAARVERSLAG 2023

ATD Vierde Wereld in België

Samen voor waardigheid

All Together for Dignity | Agir Tous pour la Dignité

Introductie

4-5

Wie we zijn

6-9

Onze visie

6-7

Onze leden

6-7

Waar zijn we?

8-9

Programmering

10-11

Onze acties

12-27

Kruising van Kennis

12-13

Volksuniversiteit van de Vierde Wereld

14-15

Acties voor de jeugd

16-17

Presentie

18-19

Lokale groepen

20-21

Recht op vakantie: gezinsvakantie

22-23

Inleefstage

24-25

Duurzaamheid en armoede

26-27

Sensibilisering en politieke acties

28-33

Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede

28-29

Politieke vertegenwoordiging

30-33

Perspectieven 2024

34-35

Partners in de strijd tegen armoede

36-37

Materiële en financiële steun

38-39

Financiële info

40-41

Introductie

2023 - Een generatieoverschrijdende strijd die begint bij de armsten

Het is nu twee jaar geleden dat onze Belgische Beweging 50 kaarsjes mocht uitblazen. 50 winters tegen onrechtvaardigheid, vooroordelen, antisociale maatregelen en nachten zonder dak. Maar het waren ook 50 lentes van collectieve actie, politieke vooruitgang, erkenning van de bijdrage van de allerarmsten, de (her)ontdekking van waardigheid en sterk en inspirerend engagement. Als we terugkijken op de weg die we samen met onze leden hebben afgelegd, kunnen we trots zijn. We zijn echter nog ver verwijderd van ons doel van een samenleving zonder armoede, ondanks de verbeteringen die we hebben helpen realiseren. Sociale en klimaatcrisissen volgen elkaar op, maar al te vaak gevolgd door bezuinigingsmaatregelen. De huidige gebeurtenissen tonen ons dat onze rol als speler in de strijd tegen armoede essentieel blijft.

Als we onze strijd willen voortzetten, weten we dat het essentieel is om het publiek, vooral jongeren, bewust te maken van onze waarden en van het belang om iedereen een waardig leven te garanderen. We moeten nieuwe leden vinden om onze acties op lange termijn te ondersteunen. Op de volgende pagina's nodigen we je uit om een overzicht te ontdekken van onze acties in 2023. Je zult een aantal verschillende accenten zien die de bovenstaande prioriteiten weerspiegelen: jongereninitiatieven, sociale klimaatactie en het werven van nieuwe leden om de strijd tegen armoede verder te zetten.

Er is veel veranderd sinds we zijn begonnen, maar als er één aspect van onze strijd hetzelfde is gebleven, dan is het wel onze vastberadenheid:

Laten we samen, mét mensen in preciaire situaties, armoede uitroeien!

Bert Luyts

nationaal verantwoordelijke ATD Vierde Wereld België

Wie we zijn

Wie we zijn

Onze visie

ATD Vierde Wereld is een internationale Beweging die samen met mensen in armoede strijdt voor een wereld zonder armoede en sociale uitsluiting. ATD staat voor All Together for Dignity (Samen voor Waardigheid). We strijden tegen sociale uitsluiting van de allerarmsten en voor een waardig leven voor iedereen. Mensen die armoede meemaken of hebben meegemaakt bezitten een unieke kennis en ervaring die de barrières tussen mensen kunnen wegnemen. Door onze moed, intelligentie en creativiteit te verenigen is een andere wereld mogelijk.

Onze leden

De leden van ATD Vierde Wereld:

- **Militanten of ervaringsdeskundigen** zijn mensen die armoede en uitsluiting kennen. Zij verzetten zich tegen extreme armoede, komen op voor zichzelf en voor degenen die het nog moeilijker hebben.
- **Medestanders** zijn bruggenbouwers die in hun eigen omgeving de stem van de Vierde Wereld laten horen.
- **Volontairs of permanente medewerkers** voeren samen met de armste bevolking acties voor een waardig leven. Er zijn bijna 400 permanente medewerkers in een dertigtal landen.
- Dit team wordt bijgestaan door **werknemers** die een specifieke taak op zich nemen (communicatie, boekhouding, administratie, enz.).

Waar zijn we?

Waar zijn we?

Internationaal werkt ATD Vierde Wereld op vijf continenten en **in meer dan 30 landen**. In België zijn we al meer dan 50 jaar actief. Onze lokale groepen vind je in Brussel, Wallonië en Vlaanderen. Elke groep komt één of meerdere keren per maand samen om de volksuniversiteit voor te bereiden, nieuws uit te wisselen en activiteiten op touw te zetten.

Vlaanderen

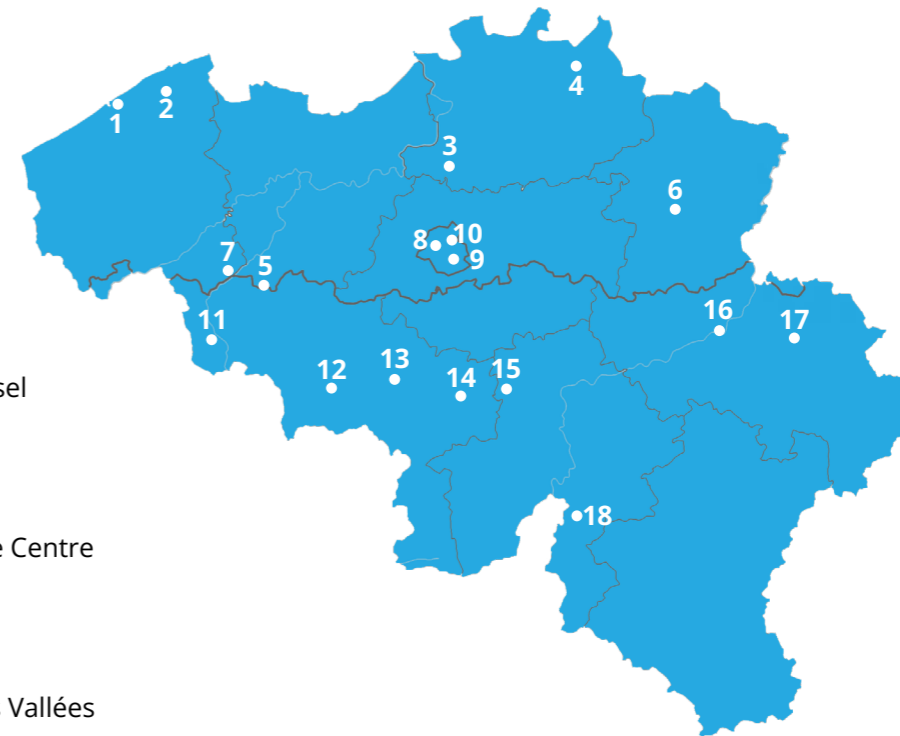
1. Oostende
2. Brugge
3. Willebroek
4. Turnhout
5. Ronse
6. Hasselt
7. Avelgem

Brussel

8. Molenbeek
9. Etterbeek
10. Vlaamse groep Brussel

Wallonië

11. Tournai
12. Quaregnon
13. La Louvière - Groupe Centre
14. Charleroi
15. Sambreville
16. Liège
17. Verviers
18. Beauraing - Pays des Vallées

« De sfeer tijdens het weekend was heel 'horizontaal': we brachten ieder verschillende ervaringen mee, maar we zaten allemaal op hetzelfde niveau. »

Programmering

Programmering

In september 2021 stelden we op onze startdag de definitieve versie van ons strategisch plan 2021-2025 voor. Dit plan kwam tot stand na een brede raadpleging van meer dan 100 leden en professionele coaches. Sindsdien gebruiken we dit plan als leidraad voor onze acties en om een gemeenschappelijke richting uit te gaan.

Dit plan is beschikbaar op onze website:

<https://atd-vierdewereld.be/wie-zijn-we/het-strategisch-plan-van-atd-vierde-wereld-belgie-2021-2025>

Focus : 'Governance' weekends

Sinds juni 2022 organiseren we jaarlijks een bestuursweekend in het Maison Notre Dame du Chant d'Oiseau. Een groep bestaande uit militanten, medestanders, medewerkers, vaste vrijwilligers, Franstaligen en Nederlandstaligen komt er samen: ieder engagement is vertegenwoordigd. Het eerste doel was om samen te werken aan de gewenste richting voor de Beweging, op basis van het strategisch plan 2021-2025.

In 2023 hebben we ons geconcentreerd op de vraag naar de rol van elk engagement die in onze Beweging bestaat, om de groep die werkt aan de nieuwe statuten te «inspireren». Het weekend werd voorbereid door onder andere een groep militanten. Er was een professionele coach aanwezig om de gesprekken in goede banen te leiden.

Ondanks taalkundige en geografische verschillen, brachten verschillende deelnemers dezelfde ideeën naar voren. We moeten ons verenigen en gebruik maken van de complementaire aard van de verschillende soorten engagement binnen de Beweging. Alle deelnemers benadrukten ook dat we nieuwe allianties moeten smeden met andere organisaties en individuen. Zo kunnen we onze impact vergroten.

Alle deelnemers waren het ook eens over de noodzaak om andere weekends te organiseren om het denkwerk rond 'governance' voort te zetten. Een derde workshop gaat door in juni 2024.

« Wanneer mensen in armoede, academici en professionals samen denken en leren. »

Onze acties

Onze acties

Kruising van Kennis

Kruising van Kennis betekent het delen en vergelijken van wat ieder weet om samen kennis op te bouwen. Deze methode, die in de jaren 1990 werd ontwikkeld door ATD Vierde Wereld, maakt het mogelijk om de kennis te combineren van mensen die armoede ervaren, mensen die naast hen staan, professionals en onderzoekers. Door deze verschillende soorten kennis samen te brengen, kunnen we van elkaar leren, een beter begrip krijgen van de oorzaken en gevolgen van armoede en samenwerken om innovatieve voorstellen te ontwikkelen en armoede effectiever te bestrijden. Sinds 2019 coördineert een stuurgroep de 'Kruising van Kennis' activiteiten in België.

Focus: Kruising van kennis over de digitale euro

In het kader van het plan van de Europese Centrale Bank om een "digitale euro" in te voeren (een nieuwe vorm van valuta, naast contant en elektronisch geld), heeft Tristan Dissaux, onderzoeker aan de ULB, contact opgenomen met ATD Vierde Wereld om na te denken over manieren om deze toekomstige valuta zo inclusief mogelijk te maken. Een werkgroep bestaande uit de onderzoeker, een tiental militanten uit Charleroi en twee vrijwilligers hebben anderhalf jaar op dit thema gewerkt.

Samen werkten ze aan het belang van het behoud van contant geld en aan de manier waarop deze nieuwe digitale euro zou moeten worden opgezet opdat niemand wordt achtergelaten. Er werd een workshop 'Kruising van Kennis' georganiseerd met vertegenwoordigers van de verschillende instellingen die bij deze digitale euro betrokken zijn (EU, NBB, Febelfin, privébanken). De groep creëerde een stop-motion video over het onderwerp om te delen met een breder publiek. (Er is ook een wetenschappelijk verslag beschikbaar).

Iedereen luistert hier naar elkaar en je leert veel bij.

Onze acties

Volksuniversiteit van de Vierde Wereld

Mensen met armoede-ervaring en medestanders gaan met elkaar in gesprek tijdens de volksuniversiteit over maatschappelijke thema's. Ter voorbereiding beantwoorden de deelnemers in hun lokale groep vragen over het thema. Tijdens de volksuniversiteit krijgen mensen in armoede de kans om hun denken te structureren en hun mening te geven. Ze toetsen hun visie aan die van anderen. Een gast die expertise heeft rond het thema gaat in dialoog met de deelnemers. Medestanders leren wat armoede concreet inhoudt en kunnen op basis hiervan een diepgaande dialoog rond armoede en uitsluiting met de brede maatschappij uitbouwen. De volksuniversiteit is een labo waar we kennis opbouwen die de basis vormt om verdere acties en standpunten te ontwikkelen. Het is een opstap naar andere plaatsen van meer publieke dialoog of naar vorming voor en met externen.

Focus:Thema's van de volksuniversiteit in 2023

De thema's van de volksuniversiteiten in Vlaanderen waren sociaal wonen, duurzame ontwikkeling, (gemeenteraads)verkiezingen, werk en inkomen-schulden-sparen. De volksuniversiteiten aan Franstalige kant gingen over wonen, hulp vragen en krijgen, (gemeenteraads)verkiezingen, mobiliteit en het kiessysteem.

Als je jong bent, word je aanzien als onervaren en heb je het gevoel dat je woorden en kennis minder waard zijn.

Onze acties

Acties voor kinderen en jongeren: jongerendynamiek

De Franstalige jeugdafdeling van ATD Vierde Wereld (ATD Quart Monde Jeunesse Wallonie-Bruxelles) heeft verschillende acties met jongeren en kinderen. De jongerendynamiek coördineert de straatbibliotheken in Brussel en Wallonië, geeft vorming en begeleiding aan vrijwilligers en organiseert sensibiliseringsacties in scholen.

Focus: Jongerendynamiek

De Jongerendynamiek is een ontmoetingsplaats voor alle jongeren (met speciale aandacht voor de meest uitgesloten).

Ze delen er hun ervaringen, knowhow, verzet en hoop en werken samen aan projecten om de zaken te veranderen.

In 2023 hebben jongeren in Franstalig België het Europese campagneproject van ATD Vierde Wereld afgerond, waarbij negen landen werden gemobiliseerd om samen na te denken over wat het vandaag betekent om een jonge Europeaan te zijn die in extreme armoede leeft. In april hebben ze deelgenomen aan een studiebijeenkomst in het Europees Jeugdcentrum in Straatsburg en hun voorstellen gepresenteerd aan de leden van de Raad van Europa. Sinds de zomer zijn de jongeren in de groep doorgedaan met het verspreiden van de eisen van de campagne, via een gezamenlijk mozaïekproject en een stripboekproject.

Focus: Straatbibliotheek - focus op boeken en taal

De straatbibliotheek is een laagdrempelige culturele actie voor de meest kwetsbare kinderen. Iedere woensdagmiddag zorgen we voor een animatie rond boeken: samen in boeken kijken, voorlezen, samen een verhaal maken,... Dat doen we buiten op een plein of op de stoep. Zo kan iedereen deelnemen. Ook de ouders komen soms een kijkje nemen.

In Vlaanderen is er tweewekelijks een straatbibliotheek in Willebroek, Bossuit en Heule. De straatbibliotheek van Willebroek ging in 2023 op uitstap naar Trainworld, het Provinciaal Domein Puyenbroeck en het Natuurhistorisch museum in Brussel. Met de straatbibliotheek van Heule gingen we op 'riddertocht' in Kortrijk en naar het natuurgebied de Bergelen.

In Brussel is er straatbibliotheek in Sint-Joost. En in Wallonië in Jumet (Charleroi), in Jupille (Luik) en Sambreville (Namen).

Gelukkig had ik iemand die me aanmoedigde om de nodige stappen te zetten, anders was ik er niet aan begonnen.

Onze acties

Presentie

Lokale presentie is het uitgangspunt van alle acties van ATD in België. We vergezellen de allerarmsten in hun dagelijks bestaan. Presentie is geen afgebakende taak of methodiek. Het is eerder een basishouding, het gaat over beschikbaar zijn en een luisterend oor bieden aan zij die hier behoefte aan hebben. Onze presentie uit zich in samen op pad gaan, samen naar een dienst gaan, samen ontspannende activiteiten doen: van culturele uitjes tot gewone wandelingetjes, plezier maken.... Het stelt mensen in armoede in staat om op adem te komen, om een pauze te nemen. Het stelt ons in staat om:

- Mensen in preciaire situaties te ondersteunen in hun dagelijks bestaan;
- Een leven in armoede beter te begrijpen, inzicht te krijgen in wat het betekent om in armoede te leven en zo armoede beter te bestrijden;
- Gezinnen samen te brengen en na te denken en samen te strijden voor hun rechten.

Focus: Presentie in Willebroek en Brussel

De presentie-acties vanuit ATD Vlaanderen focussen vooral, maar niet uitsluitend, op Willebroek en Brussel-West (Molenbeek, Ganshoren, Jette...).

In Willebroek gaat een presentiewerker op pad met jonge gezinnen. De tweewekelijkse straatbib is een aanknopingspunt om nieuwe gezinnen te leren kennen. De uitbouw van een professioneel netwerk stelt de presentiewerker in staat om de situatie van de gezinnen in armoede beter te begrijpen.

Ook in Brussel is een Vlaamse volontaire actief. Sinds vorig jaar is ze verhuisd naar Molenbeek in functie van haar presentiewerk. In het eerste jaar van haar aanwezigheid werd een ruime verkenning van het grondgebied gedaan. Via vrijwilligerswerk in een sociaal restaurant ('t Snijboontje) en een buurtwerking (Bonnie) leerde de werkster nieuwe gezinnen in armoede kennen. Samen met deze gezinnen werd het afgelopen jaar gestart met het voorbereiden van de volksuniversiteit.

Ook elders in Vlaanderen gaan heel wat medestanders samen met gezinnen in armoede op pad (Avelgem, Bossuit, Ronse,...) om gezinnen te ondersteunen en om een beter begrip te krijgen van armoedesituaties.

« Door ATD kom ik mijn huis uit, ook al is dat soms moeilijk. Ik ontmoet andere mensen die dezelfde problemen hebben als ik. Ik leer dat ik niet alleen ben, dat het probleem niet aan mij ligt. »

Onze acties

Lokale groepen

In onze lokale groepen komen militanten en medestanders van ATD Vierde Wereld samen om acties voor te bereiden, waaronder de volksuniversiteit. Hoewel de groepen deel zijn van de nationale Beweging hebben ze een zekere mate van autonomie en beslissen ze zelf hoe ze zich organiseren en welke acties ze voeren.

Onze partnergroepen Kauwenberg en BMLIK nemen deel aan de Volksuniversiteiten en bereiden die ook voor. Voor de regionale Volksuniversiteit in februari-maart bereidt de medestandersgroep van Brugge de Volksuniversiteit telkens voor met Welzijnsschakel Uze Plekke.

Focus: zomerontmoeting aan zee

We nodigden de Vlaamse lokale groepen uit voor een zomerontmoeting aan zee. Deze zomerontmoeting ging door op 25 juli in Oostende. We verwelkomden iedereen met een kopje koffie op het Zeeheldenplein en gingen van start met een spelletje om elkaar beter te leren kennen. Daarna aten we onze picknick op in inloopcentrum Kwiedam. In de namiddag namen we de overzetboot naar Fort Napoleon en spendeerden we tijd op de dijk en het strand. We sloten af met een ijsje en het Vierde Wereldlied.

Ik ben bang voor het onbekende. We zijn nog nooit op vakantie geweest, we zijn nog nooit van huis weggeweest. Wat me ook bang maakt, is dingen doen die ik nog nooit heb gedaan.

Onze acties

Recht op vakantie: gezinsvakantie

Van 30 juni tot en met 7 juli organiseerden we een gezinsvakantie in De Kleppe in Everbeek. 2 gezinnen uit Willebroek, 1 gezin uit Heule en 1 gezin uit Vilvoorde namen deel (in totaal 4 moeders en 14 kinderen tussen 1 en 15 jaar).

Het programma van deze vakantie werd in samenspraak met de gezinnen opgesteld: samen pizza maken in de houtoven, daguitstap naar Domein De Gavers, uitstap naar Geraardsbergen, creatieve workshops, karaoke en dans, belevingsnamiddag met dieren, kampvuur met marshmallows,...

Een gezinsvakantie vergt enorm veel voorbereiding en nazorg. Aan elk gezin brachten we vooraf een drietal huisbezoeken ter voorbereiding. Achteraf gingen we bij de gezinnen langs om de gezinsvakantie te evalueren en hen een mooi foto-album te bezorgen.

Deze gezinsvakantie werd mede gefinancierd door De Warmste Week en het Bienfaisance de Bruxelles fonds van de Koning Boudewijnstichting.

« Al mijn oppervlakkige ideeën over armoede werden ontmanteld. Ik leerde armoede op een systemisch niveau begrijpen, hoe het zich ontvouwt en wordt overgedragen. »

Onze acties

Inleefstage

Sluit je aan bij onze strijd

ATD Vierde Wereld in België investeert in de vernieuwing van haar krachten: de werving, opleiding en begeleiding van nieuwe mensen die de actieteams komen versterken.

Door samen te werken met ervaren leden en deel te nemen aan bezinningsessies, ontdekken jongeren de verschillende dimensies van armoede en hoe deze te bestrijden. Ze leren de specifieke aanpak van ATD Vierde Wereld kennen en brengen ons tegelijkertijd een frisse kijk op de veranderingen in de maatschappij. Vervolgens hebben ze de keuze om het type inzet te ontwikkelen dat het beste bij hen past: het medestandersschap, het internationaal vrijwillariaat of het militantschap vanuit hun ervaring met armoede.

Focus : Jongeren beginnen aan een betaalde inleefstage

In 2023 werd een nieuwe mogelijkheid geïntroduceerd: de betaalde inleefstage dat een sterk engagement in de strijd tegen armoede combineert met een opleiding in de vorm van een contract van bepaalde duur. Het is gericht op studenten of jongeren die nadenken over een loopbaan(her)oriëntatie, of die een geëngageerde onderbreking willen, of die op zoek zijn naar een opleiding om beter op te treden tegen armoede in hun professionele omgeving of in hun andere engagementen.

De stage is deeltijds of voltijds betaald. Ze duurt 6 maanden. Stage in actieteams wordt aangevuld met individuele begeleiding, maar ook met groepstijd en internationale uitwisselingen.

In oktober 2023 begonnen vijf jongeren aan dit traject. Voor de groepstraining doen drie jongeren mee die het internationaal vrijwillariaat ontdekken en één jongere die een sociaal jaar doet.

« Wij lijden het meest onder de klimaatverandering, ook al zijn we niet de grootste vervuilers! »

Onze acties

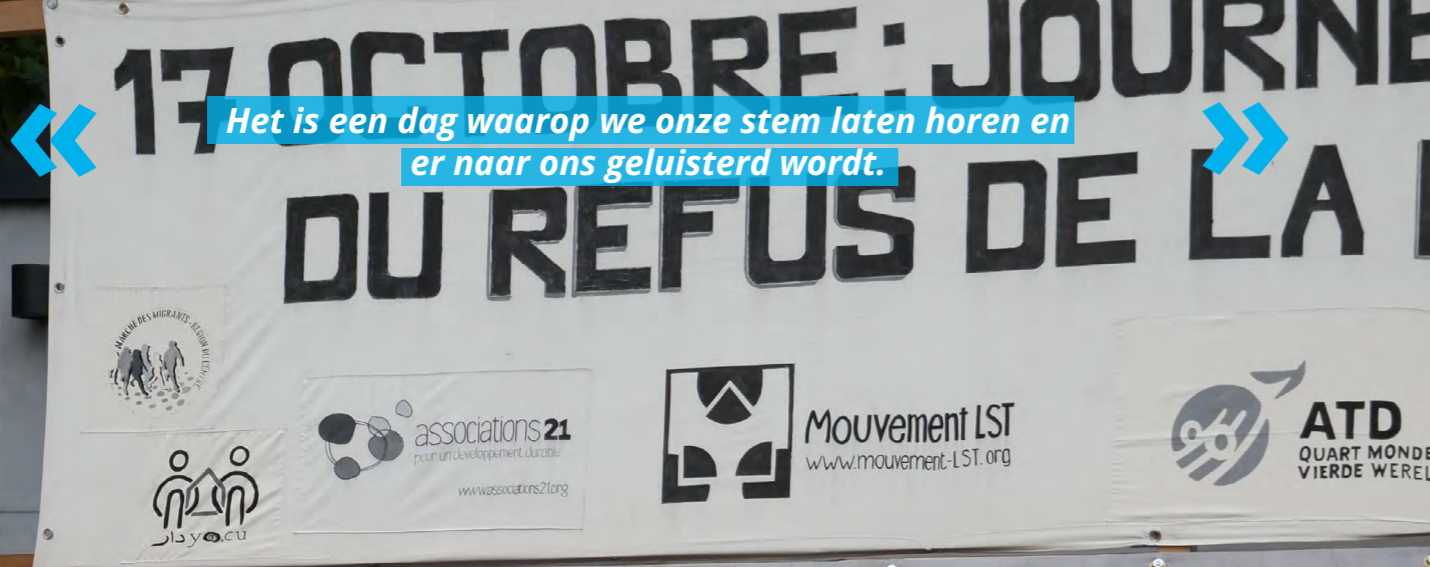
Duurzaamheid en armoede

De groep «Duurzaamheid en Armoede» werd opgericht in januari 2023. In de loop van het jaar kwamen een achttal Frans- en Nederlandstalige militanten één keer per maand samen om na te denken over de klimaatproblematiek en de impact ervan op het leven van mensen in armoede.

De bijeenkomsten werden georganiseerd rond thema's zoals huisvesting, energie, werk, mobiliteit, onderwijs, voeding en gezondheid, met een specifieke focus op ecologie. Sommige bijeenkomsten werden bijgewoond door experts, waardoor de discussies werden verrijkt. «Wat zijn de voorwaarden voor een rechtvaardige transitie? Hoe beïnvloedt klimaatverandering ons leven? Wat hebben we nodig om in een eerlijkere, duurzamere wereld te leven? Wat kunnen we doen om ervoor te zorgen dat niemand achterblijft in de rechtvaardige transitie?» Dit waren enkele van de vragen die we probeerden te beantwoorden.

Het werk van de groep «Duurzaamheid en Armoede» was ook een gelegenheid om aan te tonen dat mensen in armoede geïnteresseerd zijn in ecologie en kennis over dit onderwerp kunnen bijdragen. In de groep was er ruimte voor discussie, debat, het delen van meningen, leren en reflectie. Dit werk droeg bij tot de kennis van de beweging en haar nationale en internationale belangenbehartiging rond het thema duurzaamheid.

De leden van de groep konden deelnemen aan talrijke evenementen zoals het Colloquium «Rechtvaardige Transitie en Armoede» georganiseerd door het Steunpunt tot bestrijding van armoede, de Conferentie voor een Rechtvaardige Transitie in België georganiseerd door minister Zakia Khattabi, het SDG-forum, enz. Dit waren gelegenheden voor onze militanten om zich uit te spreken, om zich in het openbaar te uiten, om te praten over hun realiteit op het terrein en om hun aandachtspunten en hoop op het gebied van duurzaamheid in te brengen.

Het is een dag waarop we onze stem laten horen en er naar ons geluisterd wordt.

Sensibilisering en politieke acties

Sensibilisering en politieke acties

Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede

ATD Vierde Wereld is op verschillende plaatsen in België (mede)-organisator van de Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede (17 oktober). Op die dag staan de waardigheid, getuigenissen, betrokkenheid en deelname aan de maatschappij van mensen in grote armoede centraal.

Focus: Enkele hoogtepunten van 2023 in België

Avelgem: straatbibliotheek & de oproep "Gebruik je stem in 2024 en laat niemand achter" tijdens de wekelijkse marktday.

Brugge: in een stoet van gilden riep de werkgroep Brugge Dialogstad op tot het recht op waardig werk.

Brussel: bijeenkomst op het Europakruispunt met een levende bibliotheek en getuigenissen over vooroordelen. De bijeenkomst werd afgesloten met een optocht met lampionnen.

Oostende: toelichting van kennis- en ontmoetingscentrum aRmbassade (een nieuw samenwerkingsinitiatief) en de theatervoorstelling 'Zie de mens' van de Joseph Wresinski Cultuur Stichting.

Willebroek: wake tegen armoede aan het Anker tegen Armoede in het Brouwershof

Strijden tegen armoede, dat is strijden voor mensenrechten.

Politieke
vertegenwoordiging

Politieke vertegenwoordiging

Naast het coördineren van sensibiliseringsacties werkt ATD Vierde Wereld België samen met overheden, organisaties en instellingen op nationaal en regionaal niveau. We willen ervoor zorgen dat er rekening wordt gehouden met gezinnen die in extreme armoede leven en willen een menswaardig bestaan voor iedereen waarborgen. Meer concreet betekent dit een actieve deelname aan instanties zoals het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting, de juridische follow-up van nieuwe wetten en verordeningen en het ontwikkelen van gemeenschappelijke standpunten met andere partners uit het maatschappelijk middenveld.

Focus: Juridische werkgroep

De juridische werkgroep, die één keer per maand samenkomt, bestaat uit een tiental juridische experts (professoren, rechters, advocaten, ambtenaren en studenten) die vastbesloten zijn om ervoor te zorgen dat de mensenrechten die door extreme armoede worden ondermijnd, worden gerespecteerd. Naast het opvolgen van juridische ontwikkelingen (bijvoorbeeld door het onderhouden van de blog Mensenrechten en extreme armoede) en wetgeving, helpt de werkgroep bij het formuleren van de eisen en analyses van militanten die door de beweging naar voren worden gebracht.

Na onderzoek van talrijke gemeentelijke verordeningen die bedelen verbieden of beperken, hielp de juridische werkgroep bij het indienen van een collectieve klacht wegens schending van het Europees Sociaal Handvest (in het bijzonder het recht op bescherming tegen armoede en sociale uitsluiting). De werkgroep onderzoekt het statuut samenwonende, de nieuwe federale wet op de armoedebestrijding, de ontwerpordonnantie van het Brussels Gewest rond digitalisering (die waarschijnlijk moeilijkheden zal opleveren voor mensen met weinig digitale vaardigheden) en de ministeriële omzendbrief die het referentieadres beperkt, dat nodig is om sociale uitkeringen te verkrijgen. Leden van de werkgroep namen ook deel aan een aantal Volksuniversiteiten, met name over huisvesting en lokale verkiezingen.

Focus: Politieke werkgroep

De politieke werkgroep, bestaat uit een tiental medestanders en militanten die actief zijn in de beweging. De werkgroep heeft als opdracht de politieke belangenbehartiging van de beweging te ontwikkelen op basis van de ervaringen van de armsten die in de verschillende groepen tot uiting komen. De werkgroep coördineert de politieke contacten van de verschillende leden van de Beweging en volgt de politieke ontwikkelingen op. De werkgroep heeft bijvoorbeeld gewerkt rond wetsontwerpen die het mogelijk maken kinderen voor hun geboorte te plaatsen. De werkgroep heeft bijgedragen aan het federale plan voor duurzame ontwikkeling en het federale plan voor armoedebestrijding.

Focus: Acties van de werkgroep in 2023

Al in 2023 was de Beweging zich bewust van de electorale inzet van 2024. Om de eisen voor te bereiden die we voor de verkiezingen naar voren zouden brengen, vonden er uitwisselingen plaats tussen de leden van de politieke werkgroep en leden van andere actiegroepen binnen de beweging, met name het team van de Volksuniversiteit, het communicatieteam, het jongerenteam, de werkgroep duurzaamheid en het team Europa.

In december heeft de politieke werkgroep de eisen vastgelegd waaraan in 2024 verder zal worden gewerkt. Tijdens elke vergadering namen we ook de tijd om lokale politieke acties, nieuws over armoede en politieke maatregelen die armoede al dan niet bestrijden te bespreken.

Perspectieven 2024

2024 is het jaar van de verkiezingen, die in juni en oktober zullen plaatsvinden. Na overleg met andere werkgroepen stelt de politieke werkgroep documenten op met politieke voorstellen voor armoedebestrijding. Zij geeft ook instrumenten aan de leden van de Beweging zodat zij de kandidaten in hun kiesdistricten kunnen aanspreken.

De groep jongeren van ATD Vierde Wereld heeft deelgenomen aan bijeenkomsten die op Europees niveau zijn georganiseerd en waaruit politieke voorstellen zijn voortgekomen over thema's die voor hen prioritair zijn: erkenning van hun moeilijkheden, bestrijding van pesterijen en discriminatie, betere relaties met professionals, fatsoenlijke banen en deelname aan het sociale en politieke leven. Samen met de jongeren gaan we hun voorstellen kenbaar maken aan de verkiezingskandidaten.

In een context waarin mensenrechten steeds meer worden gezien als een luxe die we ons niet meer kunnen veroorloven, is het belangrijk om opnieuw te bevestigen dat de strijd tegen armoede begint met respect voor mensenrechten. Voor de nationale Volksuniversiteit in 2024 zal het thema dan ook «samen strijden voor respect voor mensenrechten» zijn. Het is noodzakelijk om de solidariteit te versterken tussen verschillende groepen die uitgesloten zijn van toegang tot rechten. In het kader van het partnerschap met de Steunpunt tot bestrijding van armoede start een nieuwe dialoogronde over de toegang tot openbare en essentiële diensten. Een tweetalige werkgroep, hoofdzakelijk samengesteld uit militanten met armoede-ervaring, zal meewerken aan het dertiende twejaarlijkse verslag over armoedebestrijding, dat eind 2025 moet verschijnen.

Wat het intern bestuur betreft, wordt 2024 het vierde jaar van de uitvoering van het strategisch plan 2021-2025 van ATD Vierde Wereld België. Twee oriëntatieweekends zijn gepland om een duidelijk beeld te krijgen van de prioriteiten voor actie en bestuur en om de voorbereiding van het volgende plan te starten.

Nieuwe initiatieven hebben tot doel de beweging duurzamer te maken, in het bijzonder het nieuwe programma dat wordt aangeboden aan jongeren die ATD Vierde Wereld willen leren kennen en een engagement op lange termijn overwegen. Ter ondersteuning van opkomende engagementen worden bijeenkomsten en trainingen gepland voor medestanders en militanten. Nieuwe manieren om onze acties te financieren worden onderzocht, met name om de energetische renovatie van het Vierde Wereld Huis in Etterbeek te financieren.

Partners in de strijd
tegen armoede

Partners in de strijd tegen armoede

Het aangaan van partnerschappen is van essentieel belang in de strijd tegen armoede en uitsluiting. We werken zowel op lokaal, bovenlokaal als nationaal niveau samen met verschillende verenigingen:

De lokale cel uit Oostende is een partner van het wijkgezondheidscentrum, leders Stem Telt, Werkgroep 17/10, aRmbassade, Stedelijk overleg met verenigingen waar armen het woord nemen, Werkgroep toeleiding en Theater aan zee. Onze medestandersgroep in Brugge maakt deel uit van Brugge Dialoogstad. Daarnaast neemt de groep deel aan de Werkgroep 17 oktober. Onze groep in Willebroek neemt deel aan Welzijnsoverleg en zit in de bestuursorgaan van het wijkgezondheidscentrum. De medestandersgroep in Hasselt werkt nog altijd nauw samen met daklozenwerking De Trawanten onder de naam ATD Vierde Wereld-Trawanten. De groep in Brussel is betrokken bij het Brusselse Straatdodencollectief.

Bovenlokaal heeft ATD Vierde Wereld twee keer per jaar overleg met Welzijnsschakels. We zijn lid van de algemene vergadering van het Netwerk tegen Armoede en van de Algemene Vergadering van Welzijnszorg. ATD Vierde Wereld België is één van de vijf vertegenwoordigers van verenigingen waar armen het woord nemen die deelnemen aan de begeleidingscommissie van het Interfederaal Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting. Deze commissie volgt de werkzaamheden van het Steunpunt op.

Materiële en financiële steun in 2022

Materiële en financiële steun in 2023

Er zijn veel manieren om het werk van ATD Vierde Wereld te steunen: fondsenwervende activiteiten, sportevenementen, eenmalige subsidies en particuliere giften... Een kort overzicht van de verschillende soorten steun die we in 2023 hebben ontvangen:

Belgische instellingen hebben bijgedragen aan de financiering van onze acties:

De VZW ATD Vierde Wereld Wallonie-Bruxelles wordt erkend en gesubsidieerd als vereniging voor permanente vorming door de Federatie Wallonië-Brussel.

De VZW ATD Vierde Wereld Jeugd Wallonië-Brussel wordt als jongerenorganisatie erkend en gesubsidieerd door de Federatie Wallonië-Brussel.

De VZW ATD Vierde Wereld Vlaanderen wordt door de Vlaamse Gemeenschap erkend als vereniging waar armen het woord nemen.

• **Schenkers:** 1.997 mensen steunden ons werk met hun schenkingen in 2023.

Het Instituut voor Duurzame Ontwikkeling steunde de vergaderingen van onze werkgroep 'Duurzaamheid en Armoede' en onze 'Tout va bien'-video, evenals onze Volksuniversiteiten rond duurzame ontwikkeling. De Koning Boudewijnstichting, het bedrijf Tom Tree, De Warmste Week en de Poelboschool financierden onze gezinsvakanties. De gemeente Willebroek steunt al jaren ons lokaal project.

Ook de **verkoop van boeken, beeldhouwwerken en wenskaarten** via onze boekhandel draagt bij tot de financiering van onze activiteiten. Deze zijn altijd verkrijgbaar via onze website.

Particulieren hebben gevraagd om een gift te doen ter ere van **verjaardagen, huwelijken, pensioneringen en andere gelegenheden**.

De vzw Toreke, de Provincie Luik, de Stad Charleroi, de Brusselse Rotary Club, de teams die de 20 km van Brussel liepen in de kleuren van ATD Vierde Wereld en Welzijnszorg hebben ook financieel bijgedragen om onze beweging te steunen.

Rekeningen 2023 kerncijfers

- Projecten, activiteiten (lonen inbegrepen) - 76,6% (1.313.018€)
- Algemene administratie-kosten (lonen inbegrepen) - 14% (240.625€)
- Fondsenwervings-kosten (lonen inbegrepen) - 5,8% (98.535€)
- Afschrijvingen - 1,9% (32.550€)
- Andere kosten - 1,5% (25.989€)
- Aankoop boeken en wenskaarten - 0,1 (1.368€)
- Financiële kosten - 0,1% (1.256€)

Totaal van de kosten: 1.713.340€

Kosten

- Subsidies - 58,1% (830.340€)
- Giften (individuele, groepen & ondernemingen) - 27,1% (387.168€)
- Legaten - 5,2% (74.589€)
- Andere opbrengsten & uitzonderlijke - 4,1% (58.223€)
- Recuperatie van kosten - 3,7% (53.450 €)
- Financiële opbrengsten - 1,4% (20.658€)
- Opbrengsten uit activiteiten: verkoop boeken en wenskaarten - 0,4% (5.064€)

Totaal van de opbrengsten: 1.429.492€

Opbrengsten

De Beweging ATD Vierde Wereld is actief via vier vzw's en een stichting:

ATD QUART MONDE WALLONIE-BRUXELLES ASBL (433.477.657)
ATD QUART MONDE JEUNESSE WALLONIE-BRUXELLES ASBL (470.672.605)
ATD VIERDE WERELD BELGIË VZW (408.429.089)
ATD VIERDE WERELD VLAANDEREN VZW (431.892.993)
STICHTING ATD VIERDE WERELD BELGIË (436.525.437)

Onze rekeningen zijn gecertificeerd door een externe accountant die lid is van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren. Gedetailleerde financiële informatie is beschikbaar op aanvraag of op onze website: www.atd-vierdewereld.be/wie-zijn-we/bestuur-en-organisatie/financiele-informatie-en-ethiek/

Financiële info

Commentaar bij de resultaten

Het tekort van het jaar wordt gedekt door de reserves, die in 2022 met €803.221 zijn toegenomen dankzij drie legaten. Deze praktijk om legaten van meer dan €100.000 ten laste te brengen van het verenigingsfonds is sinds 2019 opgenomen in onze waarderingsregels.

Recht op informatie

ATD Vierde Wereld België vzw is actief lid van RE-EF (Récolte de fonds Ethique asbl | Ethische Fondsenwerving vzw) en houdt zich aan haar charter. Dit impliceert respect voor de ethische code, financiële transparantie en het recht op informatie van de schenkers, de leden van de VZW's die deel uitmaken van de Beweging en de personeelsleden. Aarzel niet om contact met ons op te nemen als u meer informatie wenst dan die op de pagina hiernaast. Het door RE-EF opgestelde rapport over financiële transparantie is beschikbaar op onze website.

Charter van de financiële ethiek

ATD Vierde Wereld wenst mee te werken aan een samenleving waarin iedereen een volwaardige plaats vindt. Vanuit de jarenlange inzet samen met mensen in grote armoede heeft ATD Vierde Wereld bakens uitgezet voor haar werking. Sommige hiervan geven ook richting aan haar financiële ethiek.

Onze garantie van transparantie:

- boekhouding in lijn met de wet inzake non-profitorganisaties
- onderzoek en certificering door een onafhankelijke auditor
- respect voor de ethische code en het recht op informatie zoals bepleit door RE-EF

Dit houdt in dat:

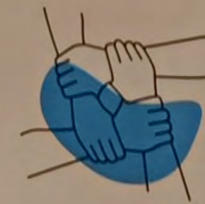
- communicatiecampagnes en de oproep voor giften worden gevoerd tegen een zo beperkt mogelijke kostprijs;
- ATD Vierde Wereld geen adressen van haar leden verkoopt, koopt, ruilt of ontleent aan vrienden of schenkers, uit respect voor de waardigheid van mensen en om misbruik tegen te gaan;
- ATD Vierde Wereld België lid is van RE-EF;
- onze belangrijkste bron en rijkdom de inzet is van sympathisanten en actieve leden. Deze is onbezoldigd. Onze bestuurders ontvangen geen zitpenningen.

Ensemble, luttons pour un
monde sans misère !

Laten we samen vechten voor
een wereld zonder armoede!

www.atd-quartmonde.be
www.atd-vierdewereld.be

JAARVERSLAG 2023

ATD VIERDE WERELD BELGIË VZW

Victor Jacobslaan 12 – 1040 Etterbeek

contact@atd-vierdewereld.be

tel: 02/650.08.70

www.atd-vierdewereld.be

www.aandeonderkant.be

facebook.com/ATDVla

- Opgericht door Joseph Wresinski (1917-1988)
- Lid van de Internationale Beweging ATD Vierde Wereld, NGO met raadgevende status bij Ecosoc, Internationale Arbeidsorganisatie, Unesco, Unicef en de Raad van Europa

Samen voor waardigheid | All together for Dignity | Agir Tous pour la Dignité

Steun onze strijd tegen armoede op volgend rekeningnummer: IBAN: BE89 0000 7453 3685 (BIC: BPOT-BEB1)

Een Franstalig jaaroverzicht is ook beschikbaar.
Une version française est aussi disponible.

Foto's: ATD Vierde Wereld